

derved findes, og omordne det saaledes, som jeg troer man bør gjøre, naar man vil opnaae et heldigt Resultat. Den ærede Forslagsstiller har som nærmeste Autoritet over Sogneforstanderskaberne eller Sognecommissionerne sat Herredsraadet. Det er en ny Tanke, og jeg troer, den er heldig. Det har, efterhaanden vilst sig, at der er en Trang til en Repræsentation for Herreds-Districtet eller rettere Jurisdictionen. Det er ikke sjældent, at der er Spørgsmaal om Anliggender, hvorom Jurisdictionen i det Hele skal høres. Jeg vil saaledes nævne Foranstaltninger angaaende Thing- og Arresthuse, angaaende smitsomme Sygdomme, i Henseende til Retsvidner, Foranstaltninger med Hensyn til Veivæsenet, f. Ex. naar der skal gjøres Forslag til nye Regulativer, som ikke vel kunne givès af Sogneforstanderskaberne, alene fordi de kun repræsenterer det enkelte Sogn, men der maa et større Overblik over Forholdene til, og hvilket lettest skeer ved en Conference af Øvrigheden med samtlige Sogneforstanderskaber; jeg troer, at de Mænd, som have havt med disse Forhold at bestille, ville give mig Ret i, at der er en Trang til saadan Repræsentation for Jurisdictionen tilføede, og som har været saa uafviselig, at, da der ingen Repræsentation ifølge Lovgivningen gaves, saa har man selv dannet sig en, idet man i saadanne Tilfælde har indkaldt Delegerede fra vedkommende Sogneforstanderskaber. Med Hensyn til den Stilling, hvori dette Herredsraad skal sættes, da mener jeg, at man i det Hele skal overlade til dette Herredsraad den største Deel af de Forretninger, der nu henhøre under Amtsrådet, nemlig alle saadanne Forretninger, som egentlig ikke vedkomme Amtet som saadant; dertil henregner jeg at træffe alle Foranstaltninger vedkommende Biveiene, tildeels angaaende Opførelsen af Thing- og Arresthuse, Ordning af Jordemodervæsenet, Foranstaltninger angaaende Et og Andet, der kunde være gavnligt for Jurisdictionen, at høres angaaende Bevilling til Handel o. s. v., Udnævnelse af Retsvidner m. v. Det er nemlig under den nærværende Ordning en Feil, at man i den Grad har bestræbt sig for at give Sogneforstanderskaberne Noget at bestille,

at man har sagt, at de skulle høres og afgive Erklæring om Ting, som saa at sige slet ikke vedkomme dem; saaledes skulle de afgive Erklæring om Handelsbevillinger og deslige; man skal høre Sogneforstanderskaberne, men i Reglen vil man ikke kunne tillægge disses Øttringer stor Betydning. Jeg troer, at Erfaringen i de sidste 3 a 4 Aar har vilst, at naar der er Spørgsmaal om Bevilling til Handel og Krohold og deslige, saa har i Regelen Sogneforstanderskabernes Erklæring været en Ubefaling, og den nærmeste Grund har været den, at slike Sager ikke fornemmelig vedkomme et saadant District som et Sogn; de maae væsentligst afgjøres efter andre Hensyn. Dernæst, hvad Øvrighedens Stilling til et saadant Raad angaaer, da mener jeg, at den burde være en ganske anden, end i Forslaget er opstillet; ogsaa her skal Øvrigheden kun være controllerende og mulig suspenderende; den skal have Sæde i Raadet, men uden Stemme, den kan være den, der leder Forretningerne; der kan, om man vil, udnævnes et staaende Udvalg, hvormed den mellem Møderne kan conferere; men en anden Stilling troer jeg ikke den bør indtage. Dernæst komme vi til den overordnede Communalbestyrelse, som skal være St i st r a a d e t. I saa Henseende vil jeg fatte mig kort, idet jeg udtaler som min Overbevisning, at den foreslaaede Forandring, hvor priselig den end maatte være, for Diebliffet ikke lader sig realisere. Vi kunne her ikke tage nogen Beslutning om, hvorvidt Amtmændene kunne undværes; det kan være meget muligt, at de kunne undværes ved en Omordning af vort Retsvæsen, ved en Udskillelse af den administrative Myndighed fra den dømmende; men om de kunne undværes, og hvorledes at det hele Forhold i saa Fald vil stille sig, derom kan man først have nogen begrundet Mening, naar Forslaget om en Omorganisation af Administrationen foreligger. Vi skulle ikke her foregribe denne Sags Afgjørelse ved at slaae fast i Communalloven, hvad vi dog i sin Tid kunde ønske Forandring i. Saaledes er der jo Meget, der taler for, at man kunde ønske, at Jurisdictionerne skulle slutte sig til Folkethingskredsene, og de større Communaldistricter igjen til Landsthingskredsene;